

NOTAT

10-01-2023

EMN-2022-01020

1598881

Tina Vester Jensen

Habilitetspolitik - Bestyrelsen for Fonden for Almen Praksis

Indledning

Habilitetspolitikken beskriver fondsbestyrelsens holdninger til habilitets-spørgsmål både for medlemmer af fondsbestyrelsen og for ansatte i sekretariaterne. Habilitetspolitikken skal modvirke konkrete usaglige hensyn i bevillinger af forskningsprojekter, men skal også skabe tillid i videre forstand til fondens arbejde og standen som helhed.

Fondsbestyrelsen er et aftalebaseret udvalg, der er etableret i henhold til overenskomsten for området.

Medlemmer af Fondsbestyrelsen er valgt på vegne af overenskomstens parter. Habilitetspolitikken skal parallelt hermed sikre, at forvaltningen af fondens bevillinger ikke er påvirket af uvedkommende hensyn.

Habilitetspolitikken gælder for alle, der deltager i fondsbestyrelsens arbejde, herunder sekretariatet for Fondsbestyrelsen. Habilitetspolitikken skal skabe gennemsigtighed og dermed tillid til fondens beslutninger. Habilitetspolitikken offentliggøres derfor på [RLTN.dk/fonde/Almen Praksis](https://rltn.dk/fonde/Almen-Praksis).

Inhabilitet

Fondsbestyrelsens vurdering af habilitet sker efter fondens habilitetspolitik, der bygger på forvaltningslovens bestemmelser.

Det følger heraf, at den, der virker indenfor den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende selv eller vedkommendes

ægtefælle, børn og andre i nært slægtskab¹ har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse.

Det samme gælder, hvis vedkommende eller vedkommendes ægtefælle mv. deltager i ledelsen af en juridisk person (selskab, forening, mv.), der har en særlig interesse i sagens udfald.

Endvidere er der tale om inhabilitet, hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Uanset at fondsbestyrelsen ikke træffer afgørelser i forvaltningslovens forstand, kan ingen der virker i fondsbestyrelsen medvirke ved beslutninger, vurderinger, anbefalinger o. lign. i et sagsforløb, hvis den pågældende ville have været inhabil, såfremt beslutningen havde været en forvaltningsretlig afgørelse.

Generel og specifik inhabilitet

Foreligger inhabilitet, vil den person, som er inhabil, ikke kunne deltage som fondsbestyrelsesmedlem i den del af mødet hvor den konkrete ansøgning behandles, hvoraf inhabilitetsforholdet udspringer. Det betyder, konkret at et inhabilt medlem ikke kan deltage i behandlingen af den konkrete sag, hvorfor medlemmet må forlade mødet under behandlingen (specifik inhabilitet).

Foreligger inhabilitet for et medlem i en sådan udstrækning, at det gentagne gange opleves, at medlemmet ikke kan deltage i behandlingen af sager i Fondsbestyrelsen, fordi inhabiliteten har en karakter, som gør, at arbejdet i fondsbestyrelsen vanskeliggøres generelt, kan fondsbestyrelsen beslutte, at medlemmet ikke længere kan varetage sine opgaver i fondsbestyrelsen (generel inhabilitet).

Eksempler på forhold som kan medføre inhabilitet

Spørgsmål om inhabilitet afgøres ved en konkret vurdering med inddragelse af alle nødvendige hensyn, herunder om en person kan have en personlig, økonomisk eller på anden måde usaglig interesse i udfaldet af en sag, eller om der

¹ Det fremgår af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 2, at "den der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller andre nærtstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse".

i øvrigt er omstændigheder, der kan skabe tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Følgende forhold kan efter en konkret vurdering medføre specifik inhabilitet – listen er ikke udtømmende:

- Medlemmet deltager i ansøgningen som medansøger, eller skal på anden vis krediteres eller lønnes hvis ansøgningen bliver imødekommet.
- Medlemmet har en ægtefælle, der er involveret i ansøgningen
- Medlemmet har aktier (eller ægtefælles aktier ved fælleseje) i en konkurrerende ansøgning.
- Medlemmet modtager løn eller anden form for godtgørelse for aktiviteter i relation til ansøgningen.
- Medlemmet deltager i rejser og konferencer betalt af en virksomhed, som har aktier i ansøgningen.

Følgende forhold medfører som udgangspunkt ikke specifik inhabilitet – listen er ikke udtømmende:

- Medlemmet har aktier der vil blive påvirket af udfaldet af ansøgningen.
- Medlemmet har et nært familiemedlem, som er ansat i en ikke-ledende stilling i en virksomhed, som vil blive påvirket af udfaldet af ansøgningen.
- Medlemmet er ansat på den pågældende afdeling på universitetet/konkurrerende afdeling på et universitet, som vil blive påvirket af ansøgningen.

Proces vedrørende habilitet i Fondsbestyrelsen

For at Fondsbestyrelsens beslutninger kan betragtes som uvildige, skal der afgives en erklæring, jf. bilag 1, der redegør for det enkelte medlems afhængighedsforhold, herunder personlige eller økonomiske interesser i virksomheder mv af betydning for Fondsbestyrelsens virke.

Det er endvidere medlemmernes eget ansvar at orientere sekretariatene, hvis de har opdateringer til habilitetserklæringens indhold af relevans for vurderingen af deres habilitet.

Fondsbestyrelsesmedlemmer skal oplyse om eventuel inhabilitet til hhv. Fondens formand og sekretariatene. Medarbejdere i sekretariat skal underrette nærmeste foresatte.

Det gælder desuden generelt, at den, der er bekendt med, at der foreligger forhold, som gør et medlem af Fondsbestyrelsen eller en ansat i sekretariatene inhabil, snarest skal gøre opmærksom på dette.

Hvis der opstår tvivl omkring et medlems habilitet, vil formanden for fondsbestyrelsen, der beslutter, hvorvidt der foreligger inhabilitet. Vedrører det formandens potentielle inhabilitet, er det næstformanden der træffer beslutningen.

Hvis formanden/2. formanden konstaterer inhabilitet, vurderes det også af formanden/2. formanden, om der er tale om generel eller specifik inhabilitet (se ovenfor). Vurderes en person specifik inhabil, kan denne ikke deltage i selve behandlingen af den pågældende sag.

Foreligger generel inhabilitet for medlemmer af fondsbestyrelsen, skal der igangsættes udpegning af et andet medlem.

For medarbejdere vil det være pågældendes direkte leder, der træffer afgørelse om, hvorvidt der foreligger inhabilitet.

Alle inhabilitetssager afgøres ved en konkret vurdering med inddragelse af alle nødvendige hensyn. Vurderingen vil tage udgangspunkt i, om en person kan have en personlig, økonomisk eller på anden måde usaglig interesse i udfaldet af en ansøgning, og om der i øvrigt er omstændigheder, der kan skabe tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Der vil som udgangspunkt ikke længere foreligge specifik inhabilitet, når et forhold ligger mere end 2 år tilbage.

Fondsbestyrelsen efterspørger dog oplysninger 5 år tilbage for at have tilstrækkelige oplysninger til at foretage en samlet vurdering.

Nærmere om habilitetserklæringer

Personer, der deltager i fondsbestyrelsens arbejde, skal selv gøre opmærksom på, hvis pågældende er eller kan være inhabil. Med henblik på at kunne tilrettelægge bestyrelsens arbejde bedst muligt, anvender fondsbestyrelsen som nævnt også habilitetserklæringer. På den måde skabes der sikkerhed for, at overvejelserne om inhabilitet så vidt muligt sker på forkant på en operationel og transparent måde.

Alle medlemmer af Fondsbestyrelsen skal før igangsættelse af arbejdet udfylde habilitetserklæringen, jf. bilag 1. Fondsbestyrelsens medlemmer skal forny deres habilitetserklæring hver valgperiode. Ansatte i sekretariatene skal også udfylde habilitetserklæringen, jf. bilag 1, før de påbegynder deres arbejde i sekretariatet og forny deres erklæring hver valgperiode.

Anvendelsen af habilitetserklæringer fritager ingen for, i de tilfælde, hvor der måtte opstå inhabilitet efter udfyldelse af habilitetserklæringen at have pligt til at meddele dette til formanden for fondsbestyrelsen.

Følgende forhold indgår i erklæringerne:

- Egne relationer til forskning inden for fondens støtteværdige formål
- Pårørendes relationer til fondens støtteværdige formål
- Økonomiske interesser inden for fondens støtteværdige formål
- Tilknytning i øvrigt til fondens støtteværdige formål
- Andre forhold, som bør indgå i vurderingen af inhabilitet.

Særlige situationer

Fondsbestyrelsen kan i helt særlige situationer beslutte at se bort fra et fondsbestyrelsesmedlems inhabilitet, hvis det konkret vurderes, at der ikke er fare for, at arbejdet i fondsbestyrelsen vil blive påvirket af uvedkommende hensyn. I vurderingen ses på den aktivitet fondsbestyrelsesmedlemmet deltager eller har deltaget i, hvilket sammenholdes med den sag, som fondsbestyrelsen arbejder med.

Fondsbestyrelsen kan desuden i helt særlige situationer beslutte at se bort fra et fondsbestyrelsesmedlems inhabilitet, hvis der enten er fare for, at en fondsbestyrelse vil miste sin beslutningsdygtighed, eller hvis det vil være meget betænkeligt, hvis det inhabile medlem ikke er med til at behandle sagen. Fondsbestyrelsen vurderer altså konkret, om det inhabile medlem ikke kan undværes. I vurderingen lægges vægt på, om det inhabile medlem har en særlig ekspertise, og om fondsbestyrelsens vurdering ikke kan udsættes uden væsentlig skade for offentlige eller private interesser, f.eks. patienternes interesser.

Offentliggørelse af habilitetserklæringer

Habilitetspolitikken gøres tilgængelige på Fondens hjemmeside på RLTN.dk.

Ikrafttræden af habilitetspolitikken

Habilitetspolitikken træder i kraft, når Fondsbestyrelsen har behandlet emnet.

Habilitetspolitikken er behandlet på fondsbestyrelsesmødet tirsdag den 31. maj 2023.